

Χώρας αειχώρος

ΚΕΙΜΕΝΑ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ, ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΤΟΜΟΣ 5
VOLUME 5

ΤΕΥΧΟΣ 1
ISSUE 1

ΜΑΪΟΣ 2006
MAY 2006

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ - Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
*Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας
και Περιφερειακής Ανάπτυξης*

ΚΟΚΚΩΣΗΣ ΧΑΡΗΣ

ΜΠΕΡΙΑΤΟΣ ΗΛΙΑΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΔΗΜΗΤΡΗΣ

ΠΕΤΡΑΚΟΣ ΓΙΩΡΓΟΣ

ΓΟΥΣΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ

ΔΕΦΝΕΡ ΑΛΕΞΗΣ

ΨΥΧΑΡΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ

ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Αραβαντινός Αθανάσιος	- ΕΜΠ
Ανδρικόπουλος Ανδρέας	- Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Βασενχόβεν Λουδοβίκος	- ΕΜΠ
Γιαννακούρου Τζίνα	- Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
Γιαννιάς Δημήτρης	- Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
Δελλαδέτσιμας Παύλος	- Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο
Δεμαθάς Ζαχαρίας	- Πάντειο Πανεπιστήμιο
Ιωαννίδης Γιάννης	- Tufts University, USA
Καλογήρου Νίκος	- ΑΠΘ
Καρύδης Δημήτρης	- ΕΜΠ
Κοσμόπουλος Πάνος	- ΔΠΘ
Κουκλέλη Ελένη	- University of California, USA
Λαμπριανίδης Λότης	- Πανεπιστήμιο Μακεδονίας
Λουκάκης Παύλος	- Πάντειο Πανεπιστήμιο
Λουρή Ελένη	- Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Μαντουβάλου Μαρία	- ΕΜΠ
Μελαχροινός Κώστας	- University of London, Queen Mary, UK
Μοδινός Μιχάλης	- Εθν. Κέντρο Περιβ. και Αειφ. Ανάπτυξης (ΕΚΠΑΑ)
Μπριασούλη Ελένη	- Πανεπιστήμιο Αιγαίου
Παπαθεοδώρου Ανδρέας	- University of Surrey, UK
Παππάς Βασίλης	- Πανεπιστήμιο Πατρών
Πρεβελάκης Γεώργιος-Στυλ.	- Universite de Paris I, France
Φωτόπουλος Γιώργος	- Πανεπιστήμιο Πατρών
Χαστάογλου Βίλμα	- ΑΠΘ

Διεύθυνση:

Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας

και Περιφερειακής Ανάπτυξης

Περιοδικό ΑΕΙΧΩΡΟΣ

Πεδίον Άρεως, 38334 ΒΟΛΟΣ

<http://www.prd.uth.gr/aeihoros> e-mail: aeihoros@prd.uth.gr

τηλ.: 24210 – 74456 fax: 24210 – 74380

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

Επιστημονικό Περιοδικό

αειχώρος

Επιμέλεια έκδοσης: Άννα Σαμαρίνα — Παναγιώτης Πανταζής
Λαγού: Παναγιώτης Πανταζής
Σχεδιασμός εξωφύλλου: Γιώργος Παρασκευάς — Παναγιώτης Πανταζής
Εκτύπωση: Αλέκος Ξουράφας
Κεντρική διάθεση: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Θεσσαλίας

Περιεχόμενα

Μεταξάς Θ., Λαλένης Κ.	4
Ο Στρατηγικός Σχεδιασμός ως τύπος σχεδιασμού και ως εργαλείο αποτελεσματικής Αστικής Διαχείρισης	
Τσάρτας Π., Σταυρινούδης Θ.	38
Η εφαρμογή των αρχών της Τοπικής Ατζέντα 21 για τη βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη Λιγότερο Ευνοημένων Περιοχών: Η περίπτωση των μικρών νησιών του Αιγαίου Πελάγους	
Χατζηθεοδωρίδης Φ, Μιχαλίδης Α., Τσιλοχρήστος Δ., Καζάκη Σ.	58
Ολοκληρωμένα Προγράμματα Ανάπτυξης του Ελληνικού Αγροτικού Χώρου: Μια εμπειρική προσέγγιση στην εφαρμογή, τη διαχείριση και τα αποτελέσματά τους	
Φραγκόπουλος Ι.	92
Από το τοπικό στο παγκόσμιο: Κοινωνικές, οικονομικές και πολιτισμικές διαστάσεις της μετάβασης για τους Πομάκους της συνοριακής ζώνης της Ξάνθης	
Ασπρογέρακας Ε.	122
Ανάπτυξη εφαρμογών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης: Πολιτική και χωρικές συσχετίσεις	
ΚΡΙΤΙΚΕΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ	
Νικολαΐδου Σ.	154
Αναστασία Τριανταφυλλοπούλου, <i>Περιστέρι. Η ανάπτυξη της πόλης. Η δομή και ο ρόλος της τοπικής αυτοδιοίκησης</i>	
ΑΠΟΨΕΙΣ	158
Συνέντευξη με τον Alex Anas	160

Αναστασία Τριανταφυλλοπούλου, 2006
**Περιστέρι. Η ανάπτυξη της πόλης. Η δομή
 και ο ρόλος της τοπικής αυτοδιοίκησης**
 Εκδόσεις Βιβλιόραμα, Αθήνα

Σήλια Νικολαΐδου

Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Όταν συνδυάζονται το πάθος με τη γνώση, η επίπονη ερευνητική προσπάθεια με τη μεθοδολογική πειθαρχία, τα στατιστικά δεδομένα με τη συμμετοχική παρατήρηση και τη λεπτομερή σύνθεση ενός πολύτιμου αρχειακού υλικού, το επιστημονικό αποτέλεσμα που αφορά τη μελέτη και τον μετασχηματισμό μιας πολιτείας, ξεπερνά τα περιορισμένα πλαίσια μιας απλής μονογραφίας.

Το βιβλίο της κυρίας Αναστασίας Τριανταφυλλοπούλου "*Περιστέρι. Η ανάπτυξη της πόλης. Η δομή και ο ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης*", αποτέλεσμα μιας ευρύτερης προσπάθειας στα πλαίσια εκπόνησης της διδακτορικής της διατριβής, συνδέει το ευχάριστο με το χρήσιμο. Η μελέτη της για το Περιστέρι εντάσσεται στις έρευνες που αφορούν την αστική κοινωνιολογία, προσφέροντας στον αναγνώστη τόσο το θεωρητικό πλαίσιο ανάλυσης του αστικού φαινομένου και τον τρόπο διαμόρφωσης της σύγχρονης ελληνικής πόλης, όσο και τα ερευνητικά ευρήματα για τη συγκρότηση της πόλης του Περιστερίου.

Η Αναστασία Τριανταφυλλοπούλου, διέθετε ένα σημαντικό πλεονέκτημα και αντιμετώπιζε ουσιαστικές δυσκολίες στη μελέτη της για το Περιστέρι. Εκμεταλλεύτηκε το πλεονέκτημα και ξεπέρασε επιδέξια δυσκολίες και εμπόδια. Η ματιά της δεν παγιδεύτηκε από τα συναισθηματικά μονοπάτια της μνήμης και βίωσης του χώρου, αφού η ίδια η συγγραφέας, είναι γέννημα θρέμμα αυτού του τόπου, γνήσια Περιστεριώτισσα. Παράλληλα, εργάζεται στο Δήμο Περιστερίου, έχοντας άμεση σχέση με τις λειτουργίες και τις δυσλειτουργίες της τοπικής αυτοδιοίκησης. Κινδύνευε λοιπόν η επιστημονική έρευνα, να παραστρατήσει σε

υποκειμενικές ερμηνείες, γιατί συχνά όσα συγκρατεί η καρδιά (παιδικές μνήμες, επαγγελματικές εμπειρίες) εγγράφονται ζωηρότερα στο μυαλό και ασυνείδητα μπορεί να επηρεάσουν την αντικειμενική προσέγγιση και την ανάλυση των δεδομένων μιας έρευνας.

Από την ιστορία των πόλεων στην ιστορία της πόλης σου, ο δρόμος είναι μακρύς. Η Αναστασία Τριανταφυλλοπούλου, τον διατρέχει, φωτίζοντας κάθε πτυχή, κάθε στροφή, κάθε διαφοροποίηση. Το βιβλίο που αποτελείται από επτά κεφάλαια και χωρίζεται σε τρία μέρη, εξετάζει αρχικά στο θεωρητικό πεδίο, τα στοιχεία των πόλεων διαχρονικά και τον τρόπο που διαμορφώθηκε η σύγχρονη ελληνική πόλη. Παράλληλα εξετάζεται ο θεσμός της τοπικής αυτοδιοίκησης και της σχέσης πόλης και διακυβέρνησης. Η επιτόπια μελέτη επικεντρώνεται στα ερευνητικά ευρήματα για τη συγκρότηση της πόλης του Περιστερίου από το 1934, από την αρχική δηλαδή μικρή συνοικία στα περίχωρα των Αθηνών αμέσως μετά από την Μικρασιατική Καταστροφή, ως το τέλος του 20^{ου} αιώνα. Αναλύονται διεξοδικά οι εκλογικές και δημοτικές αναμετρήσεις, η δομή της τοπικής αυτοδιοίκησης, οι σχέσεις της με την τοπική κοινωνία και το ελληνικό κράτος. Οι διαχρονικές αναφορές συνδυάστηκαν με την αρχειακή επεξεργασία, αναδεικνύοντας στοιχεία άγνωστα ως σήμερα. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα στοιχεία που αφορούν την ταυτότητα των κατοίκων (γάμοι, γεννήσεις, θάνατοι), τον τόπο προέλευσης τους, την πληθυσμιακή εξέλιξη και την ηλικιακή σύνθεση, τις οικονομικές παραμέτρους (ενεργός πληθυσμός και ανεργία) τις επαγγελματικές τους δραστηριότητες, την επιχειρηματική τους κινητικότητα, το μορφωτικό τους επίπεδο κ.λπ. Συνήθως οι μελέτες της αστικής κοινωνιολογίας στον Ελλαδικό χώρο αφορούν τις μεγάλες πόλεις: για την Αθήνα (οι μελέτες του G. Burgel) και τον Πειραιά (η μελέτη της Λ. Λεοντίδου). Η έρευνα της κυρίας Α. Τριανταφυλλοπούλου, αποτελεί μια πρωτιά, μια ευχάριστη καινοτομία εξετάζοντας διαχρονικά το Περιστερί, "μια δομή υπό μετασχηματισμό", όπως υπογραμμίζει και η ίδια η συγγραφέας. Η διασύνδεση των κοινωνικών χαρακτηριστικών και των τοπικών αγώνων, όπως εκφράζονται από τις πολιτικές επιλογές και τις εκλογικές αναμετρήσεις σε δημοτικό και κοινοβουλευτικό επίπεδο ως τη δεκαετία του '80 διαγράφει τη συλλογικότητα δράσης των Περιστεριωτών και την ενεργή συμμετοχή τους στα κοινωνικο-οικονομικά και πολιτικά δρώμενα με έντονη κοινωνική διεκδικητικότητα και συλλογικές κατακτήσεις. Από τη δεκαετία του ογδόντα, η συγγραφέας υπογραμμίζει τις διαρκείς μεταβολές του εργατικού χαρακτήρα της πόλης, που μετατρέπεται σταδιακά σε ένα σύγχρονο αστικό δήμο, με όλα τα προβλήματα που αυτό επιφέρει καθώς και τα πλεονεκτήματα ενός αστικού εκσυγχρονισμού (προγράμματα ενίσχυσης των υποδομών, βελτίωση του συγκοινωνιακού δικτύου, αναβάθμιση των συνθηκών στέγασης κ.λπ.)

Το βιβλίο της Αναστασίας Τριανταφυλλοπούλου συνδέει τον τόπο (Περιστερί) με το χρόνο (από την αρχή της δημιουργίας ως οικισμού ως σήμερα) με τους ανθρώπους τους (τους κατοίκους του). Με την ιστορική και κοινωνική μνήμη. Με τους κοινωνικούς αγώνες,

με τη δυναμική σχέση που αναπτύχθηκε ανάμεσα στους κατοίκους της περιοχής και την εξουσία (τοπική και κεντρική). Συνδέει τους Περιστεριώτες με την ιστορία τους. Εκτός από το αρχειακό υλικό, την εκτενή βιβλιογραφία για να θυμούνται οι παλαιότεροι και για να γνωρίσουν οι νεότεροι, η Αναστασία Τριανταφυλλοπούλου περιέλαβε 136 πολύτιμες φωτογραφίες, δίνοντας στο βιβλίο, πέρα από την αυστηρή επιστημονική του υφή, το ανθρώπινό του πρόσωπο.

